

Aan

De minister van Financiën van Sint Maarten

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999)4619081

Adres kantoor Sint Maarten
Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331

Adres kantoor Aruba
L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800

Datum

3 maart 2021

Ons kenmerk
Cft 202100019

Pagina
1/6

Onderwerp

Reactie op de vierde uitvoeringsrapportage 2020 van Sint Maarten

Uw kenmerk

E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Bijlage

-

Geachte heer Irion,

Het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft) heeft op 19 februari jl. de vierde uitvoeringsrapportage (UR) 2020 ontvangen. Conform artikel 18 lid 1 van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Rft) ontvangt het Cft de UR uiterlijk zes weken na afloop van elk kwartaal. De UR over het vierde kwartaal had uiterlijk 11 februari jl. ingediend moeten worden en is dus met een vertraging ingediend. Met deze brief ontvangt u de reactie van het Cft op de vierde UR van 2020. Zoals gebruikelijk is deze brief tevens in afschrift verstuurd aan de Staten en aan de minister-president van Sint Maarten.

Achtergrond

In reactie op de (wereldwijde) coronacrisis heeft Sint Maarten ingrijpende maatregelen moeten treffen. Voor de steunmaatregelen waren extra liquiditeiten noodzakelijk. De Rijksministerraad (RMR) heeft in 2020, mede op basis van advisering door het Cft, voorzien in de (aanvullende) liquiditeitsbehoefte door middel van vier tranches liquiditeitssteun met een totale omvang van ANG 175 miljoen.

Het Cft adviseerde op 20 mei 2020 om aanvullende wijzigingen in de begroting aan te brengen met een eerste begrotingswijziging (BW).¹ Op 27 oktober 2020 ontving het Cft het ontwerp van de eerste BW, maar deze is tot op heden nog steeds niet vastgesteld. Dit zorgt ervoor dat de thans geldende begroting geen actueel beeld geeft.

Op 22 december jl. is er een akkoord getekend tussen Sint Maarten en Nederland inzake voorwaarden voor liquiditeitssteun, met daaraan gekoppeld een landspakket.

¹ Cft, Kenmerk Cft 202000060, Advies op basis van artikel 12 Rft bij de vastgestelde begroting 2020 Sint Maarten.

Op 4 november 2020 adviseerde het Cft de RMR over het afwijken van begrotingsnormen door het land en de schuldopbouw en liquiditeitsbehoefte in 2020.²

Het is tegen deze achtergrond dat het Cft de vierde UR van zijn reactie voorziet.

Toetsingskader

Het toetsingskader voor de vierde UR wordt gevormd door de Rft en de aanwijzing³, met dien verstande dat de RMR op 27 maart 2020 op grond van artikel 25 lid 1 van de Rft voor begrotingsjaar 2020 heeft ingestemd met een afwijking van de centrale begrotingsnorm. Op 13 november 2020 heeft de RMR besloten Sint Maarten vooralsnog een maximaal begrotingstekort voor het gehele jaar 2020 toe te staan van ANG 186 miljoen.⁴ De verschillen tussen de kas-benadering en een baten-lasten-benadering dienen hierbij nog wel te worden betrokken en zullen nog nader moeten worden toegelicht bij de vaststelling van de BW en/of bij de jaarrekening 2020.⁵ In de UR is de aansluiting tussen het kassaldo eindejaar en het resultaat al wel toegelicht.

Oordeel

De vierde UR toont een voorlopig begrotingstekort van ANG 197 miljoen. Dit tekort is lager dan was begroot (ANG 263 miljoen), veroorzaakt met name door hogere belastingbaten, lagere personeelslasten en lagere lasten voor goederen en diensten. Het tekort is wel hoger dan het door de RMR voorlopig maximaal toegestane tekort.

In de UR is de aansluiting tussen de beschikbare middelen en het resultaat aan het eind van het jaar voldoende toegelicht. Op basis daarvan oordeelt het Cft dat het voorlopige begrotingstekort van ANG 197 miljoen en daarmee de overschrijding van het voorlopig maximaal toegestane begrotingstekort van ANG 186 miljoen geaccepteerd kan worden. Het is wel nog van belang bij de vastgestelde BW en/of bij de jaarrekening 2020 de verschillen tussen het kasstelsel en het batenlastenstelsel toereikend toe te lichten.

In het overzicht van de kapitaalinkomsten zoals opgenomen in de UR is de verstrekte liquiditeitssteun voor investeringen niet opgenomen. Het overzicht is daarom onvolledig. Na correctie toont de kapitaaldienst een overschot van ANG 2 miljoen.

De door Sint Maarten gerapporteerde betalingsachterstanden zijn ten opzichte van het derde kwartaal ongewijzigd. De schuldpositie van Sint Maarten is in het vierde kwartaal toegenomen met ANG 61 miljoen tot ANG 1.232 miljoen.

² Cft, kenmerk, 202000154, Advies afwijken begrotingsnormen, schuldopbouw en liquiditeitsbehoefte Sint Maarten.

³ In september 2015 is door de RMR aan het bestuur van Sint Maarten een aanwijzing gegeven. De RMR heeft op 18 april 2019 besloten tot verlenging hiervan. Ten aanzien van de verlenging dient in de RMR nog definitieve besluitvorming plaats te vinden.

⁴ BZK, kenmerk 2020-0000662554, Afwijken van begrotingsnormen door Aruba, Curaçao en Sint Maarten, d.d. 13 november 2020.

⁵ BZK, kenmerk 2020-0000662544, Afwijken van begrotingsnormen door Aruba, Curaçao en Sint Maarten d.d. 13 november 2020.

Uit de UR blijkt opnieuw geen voortgang bij de dringend noodzakelijke verbetering van het financieel beheer. In het landspakket zijn maatregelen overeengekomen voor de verbetering van het financieel beheer.⁶ Het Cft adviseert deze maatregelen uit het landspakket op korte termijn uit te werken en de onderdelen die op korte termijn uitvoerbaar zijn direct op te starten.

Toelichting

Gewone dienst

In tabel 1 worden de begroting en de realisatie tot en met het vierde kwartaal met elkaar vergeleken.

Gewone dienst	4e UR 2019	Begroot 2020	4e UR 2020	Verschil 4e UR t.o.v. Begroot 2020
Baten	434	347	355	8
Belastingen	350	279	288	9
Vergunningen	21	13	11	-2
Fees en concessies	45	41	35	-6
Overige baten	18	14	21	7
Lasten	462	610	552	58
Personeelskosten	200	217	194	-23
Goederen en Diensten	107	141	108	-33
Sociale voorziening	28	35	35	0
Afschrijving	11	11	11	0
Subsidies	100	103	103	0
COVID-19 bijdragen	0	85	85 ⁷	0
Studiebeurzen	3	5	3	-2
Bank en rente kosten	13	13	13	0
Resultaat	-28	-263	-197	66

Tabel 1: Baten, lasten en saldo 4e UR 2019, 4e UR 2020 en Begroting 2020 (in miljoenen ANG)

De gerealiseerde baten vallen ANG 8 miljoen hoger uit dan begroot en de gerealiseerde lasten ANG 58 miljoen lager. Hierdoor is het gerealiseerde tekort op de gewone dienst met ANG 197 miljoen, ANG 66 miljoen lager dan begroot (ANG 263 miljoen). Het tekort kan nog wijzigen bij het opstellen van de jaarrekening 2020 als gevolg van onder meer de in de vierde UR gesignaleerde risico's, zoals de oplopende rentekosten in de collectieve sector.

⁶ Bijlage bij BZK 2020-0000762732, Akkoord derde tranche liquiditeitssteun Sint Maarten, d.d. 22 december.

⁷ Waarvan ANG 30 miljoen verplicht, maar per eind december nog niet uitgegeven.

De hogere baten zijn met name te verklaren door de hoger dan begrote belastingrealisatie van ANG 9 miljoen en 'overige baten' van ANG 7 miljoen.

De realisatie loon- en inkomstenbelasting ligt ANG 11 miljoen hoger dan begroot. Door de verstrekte loonsubsidie hebben bedrijven meer loonbelasting afgedragen dan waar in de begroting rekening mee was gehouden. De baten uit hoofde van vergunningen (ANG 3 miljoen) en banklicenties (ANG 4 miljoen) zijn lager dan begroot.

De lager dan begrote lasten van ANG 59 miljoen zijn met name veroorzaakt door lagere personeelslasten van ANG 24 miljoen en lagere lasten op de post goederen en diensten van ANG 33 miljoen.

De onderbesteding van de lasten wordt voornamelijk verklaard door diverse niet tot uitvoering gebrachte projecten en lager uitgevallen kosten voor onderhoud, marketing en inhuur. Als verklaring geeft Sint Maarten aan dit een gevolg is van de coronacrisis. op De lager dan begrote personeelslasten zijn onderverdeeld in lagere salarislasten van ANG 16 miljoen en lagere lasten voor pensioenpremies van ANG 7 miljoen. Sint Maarten geeft aan dat de lasten voor salarissen lager uitvallen als gevolg van begrote vacatureruimte die niet is ingevuld. De lasten van pensioenpremies vallen lager uit als gevolg van de aanpassing van de pensioenwetgeving voor ambtenaren per 1 juli 2020 en doordat de bezoldiging lager is dan begroot. In dit verband wijst het Cft er nog eens op dat de politieke gezagsdragers op Sint Maarten helemaal geen pensioenpremie betalen, zoals zij ook geen premie of eigen bijdrage voor hun ziektekosten betalen. Het Cft vraagt u dit op de kortst mogelijke termijn op te lossen.

Uit de vierde UR blijkt dat er tot en met december ANG 55 miljoen is verstrekt aan steunmaatregelen in verband met de coronacrisis, waarvan ANG 48 miljoen aan loonsubsidie en ANG 7 miljoen aan steun voor zelfstandigen en werklozen.

De uitvoering van de loonsubsidieregeling heeft een substantiële vertraging gekend. Tot en met december 2020 is alleen voor de maanden april tot en met september 2020 loonsubsidie uitgekeerd. Sint Maarten verwacht in 2021 de loonsubsidieregeling voor de maanden oktober tot en met december 2020 af te ronden. De loonsubsidieregeling is bedoeld om werknemers in de sectoren die hard getroffen zijn door de coronacrisis enige baanzekerheid te bieden. Het is daarom van belang dat de steun tijdig bij de bedrijven die deze nodig hebben terecht komt, zodat de continuïteit van die bedrijven kan worden geborgd en er geen ontslagen vallen. U heeft aangegeven loonsubsidieregeling ook in 2021 te willen continueren. Het Cft benadrukt dat het van groot belang is ervoor te zorgen dat de uitvoering in 2021 wel tijdig geschiedt.

Kapitaaldienst

De kapitaaldienst toont een overschot van ANG 2 miljoen. De kapitaalinvesteringen in 2020 zijn ANG 4 miljoen en hebben betrekking op de meest noodzakelijke investeringen volgens Sint Maarten.

Liquiditeitspositie

Uit de vierde UR volgt dat Sint Maarten eind 2020 beschikt over ANG 69 miljoen aan liquiditeiten, waarvan het totale bedrag vrij besteedbaar is. De liquiditeiten zijn ten opzichte van het derde kwartaal toegenomen met circa ANG 5 miljoen. Deze toename heeft betrekking op ontvangen gelden inzake 'Sint Maarten Stimulus and Relief plan', waarvoor de werkelijke uitgaven per eind december nog niet plaats hebben gevonden.

Rentelastnorm en schuldpositie

Op basis van de beschikbare gegevens stelt het Cft vast dat de rentelasten van de collectieve sector van Sint Maarten binnen de rentelastnorm liggen. De overheidsschuld komt voorlopig uit op ANG 1.232 miljoen en de overheidsschuldquote op 67 procent van het bruto binnenlands product (bbp). De schuld van de collectieve sector komt naar schatting uit op ANG 936 miljoen en de schuldquote van de collectieve sector op 51 procent van het bbp. Bij de berekening van de schuldquotes is uitgegaan van een bbp van ANG 1.835 miljoen.⁸

Sint Maarten heeft diverse schulden aan overheidsgelieerde entiteiten. Met Telem heeft Sint Maarten inmiddels een betalingsregeling getroffen. De (langlopende) overheidsschuld is met ANG 262 miljoen (27 procent) toegenomen ten opzichte van 2019.

Overheidsentiteiten

In de vierde UR heeft Sint Maarten, conform advies van het Cft⁹, een paragraaf gewijd aan de financiële situatie van de het nutsbedrijf GEBE, de telecommunicatiemaatschappij Telem, de Sint Maarten Harbour, de luchtvaartmaatschappij Winair en de luchthaven Princess Juliana International Airport. Sint Maarten geeft aan te verwachten nog niet te hoeven bij te dragen in de verwachte begrotings- of liquiditeitstekorten van deze overheidsentiteiten. Het Cft voorziet echter wel een financieel risico voor Sint Maarten door de aanhoudende coronacrisis in 2021 en adviseert het land om de financiële positie van overheidsentiteiten te blijven monitoren.

Financieel beheer

De Staten keurden het nieuwe verbeterplan financieel beheer goed in maart 2019, maar tot op heden zijn er nog steeds geen zichtbare stappen gezet richting de verbetering van het financieel beheer. In het landspakket zijn maatregelen overeengekomen om het financieel beheer op orde te krijgen. Het Cft adviseert u dringend om op korte termijn gesprekken met de tijdelijke werkorganisatie/Caribisch hervormings- en ontwikkelingsorgaan (COHO) aan te gaan over de uitvoeringsplannen voor het financieel beheer in het landspakket en concrete afspraken te maken over de financiering hiervan. Hierbij is van belang dat de maatregelen uit het landspakket die op korte termijn uitvoerbaar zijn ook direct worden opgepakt.

⁸ IMF, Preliminary Conclusions of the IMF Staff Visit, d.d. 16 december 2020.

⁹ Cft, kenmerk Cft 202000115, Reactie op de tweede uitvoeringsrapportage 2020 Sint Maarten, d.d. 2 september 2020.

Kenmerk
Cft 202100019
Blad
6/6

Het Cft blijft aandacht vragen voor het inlopen van de achterstand in het proces van opstellen, aanbieden, goedkeuren en vaststellen van de jaarrekeningen. Sint Maarten heeft in 2020 een kleine stap gemaakt door de jaarrekeningen voor de jaren 2013 en 2014 af te ronden, maar de achterstand is nog altijd onacceptabel groot. Het Cft adviseert u dringend om ervoor zorg te dragen dat de vastgestelde jaarrekeningen 2015 tot en met 2020 uiterlijk 31 augustus 2021 aan hem aangeboden dienen te worden.

Ik verwacht u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten

Prof. dr. R.H.J.M. Gradus

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De voorzitter van de Staten van Sint Maarten
De minister-president van Sint Maarten
De waarnemend secretaris-generaal van het ministerie van Financiën van Sint Maarten